

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืชประจำสัปดาห์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ 11 ฉบับที่ 11 ประจำวันที่ 20 มีนาคม 2567

ไรสีขามะพร้าว (Coconut mite)

เดือนเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวทุกภาคของประเทศไทย เผ่าระวังการระบาดของไรสีขามะพร้าว โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกมะพร้าวภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ เนื่องจากในช่วงนี้สภาพอากาศร้อน และแห้งแล้ง เหมาะสมต่อการแพร่ระบาด หากเกษตรกรพบผลมะพร้าวมีแผลเป็นร่องสีกรอบผล ปลายแผลแหลม ลักษณะแผลแตกเป็นริ้วเหมือนลายไม้สีน้ำตาล บริเวณที่พบอาการจะไม่พบตัวไร เนื่องจากไรสีขามะพร้าวเป็นไรขนาดเล็กไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า ผลมะพร้าวที่ถูกไรสีขามทำลายจะชะงักการเจริญเติบโต หลุดร่วงและผลผลิตเสียหายได้ถึงร้อยละ 70 สร้างความเสียหายอย่างรุนแรงต่อทั้งคุณภาพและผลผลิตมะพร้าว ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการดังกล่าวให้ดำเนินการควบคุม และป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง หรือสามารถขอคำแนะนำได้ที่เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

รูปร่างลักษณะ

รูปร่างลักษณะคล้ายหนอนสีขาวใส ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า ต้องมองผ่านกล้องที่มีกำลังขยายสูงเท่านั้น ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยเป็นศัตรูพืช เพศเมียสามารถวางไข่ได้ประมาณ 30 - 50 ฟอง จากระยะไข่ถึงตัวเต็มวัยใช้ระยะเวลาประมาณ 7 - 8 วัน

ตัวเต็มวัยของไรสีขามะพร้าวเมื่อมองผ่านกล้องจุลทรรศน์

ลักษณะการเข้าทำลาย

โรสี้ขามะพร้าวจะเข้าทำลายภายใต้กิลีบข้าวผลตั้งแต่ผลขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลาง 3 - 25 เซนติเมตร โดยดูดกินน้ำเลี้ยงอยู่ภายใต้กิลีบเลี้ยงของผลทำให้เกิดแผล เมื่อผลโตจะเห็นแผลเป็นร่องลึกชัดเจนขึ้น ผลจะแตกเป็นริ้วเหมือนลายไม้สีน้ำตาล ปลายแผลแหลม และเป็นแผลโดยรอบหรือเกือบรอบผล เมื่อแกะข้าวผลออกมาจะเห็นด้านในข้าวผลเป็นสีน้ำตาล เมื่อนำไปส่องดูภายใต้กล้องจุลทรรศน์จะเห็นโรสี้ขาตัวเล็ก ๆ จำนวนมาก โรสี้ขาจะเข้าทำลายเกือบทุกผลในทะลาย ทำให้ผลมะพร้าวชะงักการเจริญเติบโต ผลมีขนาดเล็กลงอย่างชัดเจน หากการระบาดรุนแรงในผลเล็กจะหลุดร่วงเสียหาย จนไม่สามารถเก็บผลผลิตจำหน่ายได้

ลักษณะของการทำลายของโรสี้ขามะพร้าวบนผลมะพร้าว

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. ไม่นำผลหรือต้นพันธุ์มะพร้าวหรือพืชตระกูลปาล์มจากแหล่งที่มีการระบาดเข้ามาในสวน
 2. ดูแลสวนให้สะอาด และปลูกไม้กั้นลมป้องกันการแพร่กระจายของโรเข้ามาในสวน เนื่องจากโรสีขาวแพร่กระจายโดยอาศัยลมพัดพา
 3. ล้างรับซื้อผลมะพร้าว ให้เก็บรวบรวมส่วนที่พบไรทำลาย และจัดการทำลายด้วยวิธีที่เหมาะสม เช่น ฝังดิน กดผลมะพร้าวให้จมน้ำ หรือใช้ความร้อนทำลาย
 4. หากพบการระบาดควรใช้สารเคมีป้องกันกำจัดตามคำแนะนำ โดยพ่นสารกำจัดไรในระยะมะพร้าวติดจั่นจนถึงระยะผลขนาดเล็ก โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทุก 7 วัน อย่างน้อย 4 ครั้ง โดยให้สลับกลุ่มสารตามกลไกการออกฤทธิ์ในการพ่นทุก 2 ครั้ง ดังนี้
 - โพรพาไทด์ 30% WP (สารกลุ่ม 12) อัตรา 30 กรัม
 - อะมิทราซ 20% EC (สารกลุ่ม 19) อัตรา 40 มิลลิลิตร
 - ไพริดาเบน 20% WP (สารกลุ่ม 21) อัตรา 10 กรัม
 - สไปโรมีซิเฟน 24% SC (สารกลุ่ม 23) อัตรา 6 มิลลิลิตร
 - เฮกซีไทอะซอกส์ 1.8% (สารกลุ่ม 10) อัตรา 30 มิลลิลิตร
 - ไซฟลูมีโทเฟน 20% SC (สารกลุ่ม 25) อัตรา 10 มิลลิลิตร
 - ทิบูเฟนไพเรต 36% EC (สารกลุ่ม 21) อัตรา 3 มิลลิลิตร
 - กำมะถันผง* 80% WP (สารกลุ่ม UN) อัตรา 60 กรัม
- * สารกำมะถันผงห้ามผสมกับสารชนิดอื่นเพราะอาจเกิดพิษกับมะพร้าวได้

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร

ที่ปรึกษา : นางสาวสุนมา ลิมาสฤษฎ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช

เรียบเรียงและบรรณาธิการ : นางสาวกัญยากร อุทัย นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

